

פ ר ט י כ ל מ ט' 50/ג'

בישיבת ועדת הפנים, ביום ג', ב' במלול תשי"ד

31.8.1954

י. ישעיהו	היו"ר ג. נ. חת	גור כחור:
א. כלפון	א. גליטר	
א. פרי	ע. אסף	
ט. פרלמטיין	ר. בטונובי	
	ט. חזני	

מר זמנים:
 מר גלאס - משרד המשפטים
 מר סילברסטון - משרד הפנים
 מר ספיר - המנהל הכללי של משרד המוצר
 מר אברזי - משרד הפנים
 מר לייבוביץ - מחלקת הפנים, עיריית ירושלים
 מר שרי

מדר הינה:
 (1) חוק לתיקון פקודת העיריות
 (2) שאלת הפנים בירושלים

בישיבה נפתחה בשעה 09.10

(1) חוק לתיקון פקודת העיריות

היו"ר ג. נ. חת: בשאלת מסכורת חברי ההנהלה היו בזמנו שתי גרסאות. היתה הצעה שיקבלו שכר, והיתה הצעה לפחוק זאת. אני הצעתי שידון בעניין בהרכב יותר פלא ל הועדה.

ע. אסף: הרוכסמות שבתן ח"כ ד. הכהן בזמנו, היו לגבי עובדים קבועים שאין הכנסת המעביד מוכה כלסכורתם אם הם יוצאים לישיבה של כמה שעות. אדם שאינו עובד בתנאים כאלה, המכיל זמן על חשבון, אפילו אם יהיה פקדה בודד כזה לא הייתי רוצה שזה יכנע בעדו לקבל את התפקיד מסום שזה עלול לפגוע בשכר עבודתו. על כן לגבי אלה, בכידה שהם ספטידים, יש לקבוע שיקבלו תשלום.

היו"ר ג. נ. חת: אפשר לכתוב שהנועצה יכולה לקבוע שיקבל שכר בעד ביטול זמנו, ולא "יקבל פקודת הנועצה". ח"כ פרי מציע שלכל חברי הועדה ישלמו.

ע. אסף: אני מציע שאבר הנהלה שיטען כי הוא ספטיד מסכרו הרגיל, יקבל. אדם שאינו ספטיד מסכר עבודתו, לא יקבל.

היו"ר ג. נ. חת: אולי אפשר לכתוב: "הנועצה רשאית לקבוע תשלום לחברי ועדת ההנהלה בעד השתתפותם בישיבות ההנהלה".

י. ישעיהו: לדעתי אין טעם לסייב בפקודה זו. מי שלם ירצה לקבל, אל יקבל.

היו"ר ג. נ. חת: אפשר להוסיף: "שיעור התשלום ייקבע על-ידי הנועצה".

מר סילברסטון: לפי נוסח זה ייתכן שיאושר סכום טובה לכל אחד. אפשר להוסיף בסוף הנוסח הפתוקן: "שיעור התשלום לחברי ועדת ההנהלה במקור ייקבע... וכו'".

מר גלאס: אפשר לכתוב: "הנועצה תקבע שיעור תמיד". בהצעת הממשלה יש ניסה אחרת לגמרי. כאן זה בכל זאת ענין כללי.

א. פרי: אני מציע לכתוב: "המועצה תקבע לחבר המועצה המקבל שכר או טשכורת, לפעט ראש העיריה או סגניו, תשלום בעד הוצאותיהם האישיות והפסד יום עבודה הכרוכות בהסתמכותם בישיבות המועצה והנהלתה וועדותיה. תשלום זה ישולם מקופת העיריה".

היו"ר ג. חת: זה טכניס אותו לבעייה בכללותה - אם חברי המועצה יקבלו טשכורת. טוכרתיים קם ליצור פונקציה שיכולה לבדוק זאת. בהצעת הפסלה כתוב: "במיסור שר הפנים"; ואולי נשמיר דבר זה, כדי לספור על מסגרת. לפי דעתי התשלום שיה, ויינתן רק כשנגרם כבר הפסד שכר עבודה.

ע. אספ: אני מציע את הנוסח של ה"כ פרי, אבל רק לגבי ועדת ההנהלה.

היו"ר ג. חת: אני מציע לקבוע שהמועצה רשאית לקבוע תשלום.

י. יטעיהו: ענין התשלום אסורה טוכרח להיות ברור.

פר בלמס: הייתי מציע לכתוב: "המועצה רשאית לקבוע לחבר ועדת ההנהלה, לפעט ראש העיריה וסגניו... תשלום בעד הסתמכותו בישיבות הועדה בטעות עבודתו הרגילות; התשלום ייעשה מקופת העיריה והמועצה תקבע שיעור אחיד לתשלום".

י. יטעיהו: כן תוכל להוסיף את ענין מיסור שר הפנים.

היו"ר ג. חת: אני הייתי מציע לקבל את הנוסח האחר: "לדריסתו", והמועצה תהיה רשאית במיסור שר הפנים לקבוע תשלום אחיד לחברי ההנהלה - לפי דריסתם.

א. אלישר: בכנסת הובע בזמנו התנגדות מה-אחד לציינן "לפי דריסתו", כי זה מפעליב ופוגע בעיריית ירושלים ששלמים לכל חבר העיריה ללא יוצא מן הכלל, אחת לחודש, תשלום סכומי של 30 ל"י. כל העיריות ששלמות שכום ידוע, כי מפסידים זמן רב בישיבות הועדות. כשהחלטנו על שכום מינימלי זה בשלנו את כל התשלומים האחרים בעד הוצאות נסיעה וכו'.

היו"ר ג. חת: ענין הטשכורת לא עומד על הפרק עכשיו. בחוק היתה הצעה רק בנוגע לחברי ההנהלה. יש לי הצעה מהפכנית: לפחוק את הטעיף הזה לגברי. זה לא טשכורת, אלא הוצאות, ומוטב לא לכתוב כלום. אם נהוג התשלום אין צורך לכתוב בחוק. אם נכתוב בחוק: רק חברי ההנהלה, זה אומר שלאחרים אין לשלם. אני רוצע טח"כ אלישר ששלמים שכומים אלה בניגוד להחלטת שר הפנים; אם כן, לפה לנו להיכנס לדבר הזה?

א. פרי: אם אנחנו טחוקקים חוק צריך לקבוע זאת בחוק. אם ששלמים בכל העיריות, יש לקבוע זאת בחוק.

א. אלישר: אני לא ששלם, אבל כל העיריות ששלמות בלי מיסורו של שר הפנים. עדיין לא נתקלתי בסנקציות של טכקר הפדיבה בענין זה. האיסור חל על כל העיריות. לפה לא להסדיר דבר שאין לך אפשרות להיסוע טכנו?

היו"ר ג. חת: זה איבנו בהצעת החוק ולא נוכל להחליט בלי לספוע את דעתו של שר הפנים, לאחר שנאמר לנו כי הוא טתנגד.

א. אלישר: חבר שכתסנה לוועדת הערכה, לפסל; יושב בטך הכל שלש שעות לחודש וקבל בעד כל טעה תשלום.

היו"ר ג. חת: אם אנחנו קובעים באופן חוקי תשלום, זה יכול להפוך לרבבות לירות ואין גבול לדבר. טכיון שיש רכון להרחיב את זה, אני טתחיל לחטוב שהדבר יכול להזיק ועל כן הצעתי לפחוק את הטעיף הזה. העיריות ימשיכו הלאה עד שהדבר יגיע טעם להסדר חוקי.

א. אלישר: אני מציע לדחות את הדיון ולהזמין את ב"כ שר הפנים. אני מציע לשפוע בט את ב"כ ארגון העיריות הגדולות וב"כ ארגון המועצות המקומיות.

א. פרי: אני תוסך בהצעת ח"כ אלישר. אינני חושב שזו הדרך, - להתחטק ספתרון הבעייה. אנחנו חנים בטעיפים העוסקים באותה מטרייה ולא ייתכן שנחטיץ הזדמנות חוקית כזו לתקן את הדבר.

ע. אסר: אני כתנגד לקביעת תשלום לעסקנות ציבורית, שאני מבדיל בינה לבין עבודה. עסקנות ציבורית, חברות בטועצה - כסתתקייסת יטיבה אחת לטבוע או אחת לטבועיים, בערב - זה תפקיד, זו שליחולת, זה כבוד; עובדה שאנשים נאבקים על כך. אין טעמסים את הציבור על שנת לקבל פרט.

היו"ר ב. חת: הבעייה של תשלום לחברי העיריות והטועצות הסקוטיות בעד עצם היותם חברי עיריות נבחרים, לפי דעתי זה נושא חדש בחוק הזה. מתוך כך, כשטעתי את ח"כ פרי ואלישר הגעתי לדעה שאולי כדאי לא להזכיר זאת בחוק.

ה צ ב ע ה: הוחלט ברוב קולות להסדיר בחוק זה את ענין הוצאות חברי העיריה, עקב היותם חברי עיריה, בתיקון החוק הנדון.

ה ח ל ט ה: יו"ר הועדה רואה בתוצאות ההצבעה קבלת החלטה בנושא חדש, לדעתו, ויעביר את בירור הטאלה לוועדת הכנסת להכרעה. בכל אופן תטטע הועדה חוות-דעתו של שר הפנים בנדון.

היו"ר ב. חת: ביטיבה הקודמת התעוררה בעייה, אם יש קרקע טטותפת לטנים-טלטה חקלאים, יותר מ-2 דונם - שהם יקבעו טי יהיה, והבסיס יהיה 2 דונמים. אם לא יבואו להסכם - יקבע פקיד הבחירות.

ה ח ל ט ה: לקבל את הסיכום הנ"ל של היו"ר.

היו"ר ב. חת: כן נתעוררה הטאלה לגבי איטיות טטפטית טיס לה קרקע, ונראה היה לי טיס לתת גם לה זכות לבחור ולהיבחר לוועדה חקלאית

ה ח ל ט ה: נציג של גוף טוטגד שהוא חקלאי, יכול לבחור בטט האיגוד שלו וגם להיבחר.

היו"ר ב. חת: טייטבו איפוא את הדיון בחוק כולו, פרט לענין הטטכורת של חברי ההנהלה ותשלום הוצאות לחברי הטועצה.

(2) שאלת המים לירושלים

היו"ר ב. חת: שאלה זו הועלתה כהצעה לסדר-היום בטליאת הכנסת, על-ידי חברי הכנסת אלטמן, רפאל, אלישר ושרי.

א. אלישר: ברטות היוטב-ראט, אני רוצה לחלק תזכיר של עירית ירוטלים, טכיון שהעיריה לא הוזמנה באופן רטטי: -

תזכיר בענין הטפקת המים לירושלים: -

תקופת הפנדט: - הטפקת המים לירושלים היא אחת הבעיות הכאובות ביותר אשר גרטה וגרטה עוד היום תקלה רצינית לפתוח העיר. ירוטלים טבלה טחוטט טים עוד טיטי קדם ותטיד באלצה להביא אותם טטרחקים. בתקופת הפנדט נגטה הטטטלה הפנדטורית לפתרון הבעיה והניחה קו טראט העין לירושלים דרך לטרון. המים ניתנו אז בלי הגבלה וירושלים היתה טקבלת ליטטה בטטוצע כ-12.000 טמט'ק. ב-1 לינואר 1948 העבירה טטטלת הפנדט את טפעל המים טראט העין לעיריה. טחיר המים טתקופת הפנדט ועד קום הטדינה

היה ונטמך 50 טיל למע"ק. במחיר זה כסתה העיריה את כל ההוצאות הכרוכות בהבאת המים לירושלים והעלאתם לגובה סנוסטרי של למעלה ממלף סטר שחייב קיום מרבע תחנות שאיבה. על אף כל הקטנים הנ"ל יכלה העיריה לכסות את כל ההוצאות כולל רבית וקרן חדושים שהצטברה לסכום של למעלה מ-170 מלף ל"ט. סכום זה עדיין נמצא בידי הממשלה הנריטית בלוברות לזכות העיריה הישראלית והעיריה הירדנית.

יצויין שהתקציב השנתי של ההוצאות של מחלקת המים בתקופת הסנדט, הסתכם ל-100,000 לירות מ"י במסובע והוא כלל לא רק את ההוצאות השוטפות כראש העין עד לבית המרכן אלא גם רבית ומסורטיזציה של כל מפעלי ומתקני המים, הן אלו שבחוף והן אלו שבחוף העיר.

כדי שנה בשנה העבירה מחלקת המים סכומים ניכרים מתוך הכנסותיה לקופת העיריה הכללית, וזאת לאחר הורדת הסכומים הדרושים לקרן החידושים.

יצויין שטרם לייבוביץ ניהל את המחלקה בזמן הסנדט ומסטיץ לנהל אותה גם כעת.

מחלקת השחרור: - עם פרוץ מלחמת השחרור פוצלה תחנת השאיבה בלטרון והעיר נותקה מכל מקור לחשמל מים ומבלה את הסבל הגדול בימי המצור, כידוע לכל.

מפעל השלוח: - העיריה עמדה בפני הבעייה הדחופה להציל את יזרחי ירושלים מצמצון מים ובעזרת הממשלה הוקם מפעל השלוח כמפעל לשעת חרום. המפעל התחיל כחולדה והתקטר אל מפעל ראש העין בתחנת שער-הגיא. העיריה היתה בדעה כי כצו מפעל זה כל שעת חרום, שוגרה כידוע מפעולות אורג, הוא תפקיד מכלכתי מבחינה טכנית ומסטרטגית ובמידה לא פחותה מאשר בנין כביש בורסה או כביש הגבורה.

מפעל השלוח עלה לעיריה כ-310 מלף ל"י, כולל משלוח מיוחד של 100 מלף ל"י בתור זכויות מים לחברת "סקורות". הסך הנ"ל ניתן קודם ע"י המוצר והועבר על ידו לבנק הלאומי כהלוואה לעיריה בתוספת רבית. העיריה לא קבלה את ההנחה שהוצגה אלא צריכה לחול על יזרחי ירושלים שטבלו יותר מכל מקום אחר בפדינה מהתקפות האויב. העיריה לא חדלה מהוצאות בכתב ובעל-פה לממשלה לשחרר אותה ממעכסה זו, אך דרישה אלפנטרית וצודקת זו טרם מצאה את פתרונה והעיריה מפסיכה לשלם קרן ורבית כדי שנה בשנה בגבול של 38 מלף ל"י לבנק הלאומי. כמפור לעיל היה ידוע מראש כי מפעל השלוח לא יספק את כל הצרכים של העיר כי הכנסות המספיקות להיותה מתקבלת דרך מפעל השלוח הגיעה ל-4000 ממע"ק ליממה בלבד, וכי הוא הוקם רק לתקופת מעבר עד אשר תבוצע תכנית סופית.

מפעל אילרון: - בהחלטה לבצע את תכנית מפעל אילרון יש לראות פתרון סופי לבעיית הספקת המים לירושלים מבחינה טכנית. מפעל זה מתחיל מתחנת השאיבה בכפר אוריה, בה הוא מקבל את המים מחברת סקורות, והוא מורכב משני חלקים: (א) הקטע הראשון, מכפר אוריה-משתאול-שער הגיא; (ב) הקטע השני, הנקרא "הקו המקביל".

לביצוע הקטע הראשון קבלה העיריה הלוואה בסך 550,000 ל"י. המפעל עלה לעיריה עד כה כ-451,000 ל"י ותפוקתו כיום כ-22,000 ממע"ק; מהן מספקת העיריה כ-7,000 מ"י ליממה ליזרחי הפרוזדור. מפעל זה מספק כיום את כל המים הנדרשים לעיר. יתרת ההלוואה הנ"ל הוצקעה ברכישת צנורות לרשת הצנורות העירונית ולקו המקביל.

הקו המקביל: - הקו המקביל מטרתו משתאול עד בית-ובן בירושלים. הקטע השני של המפעל המים הסופי שתוכנן לפתרון בעיית המים לירושלים, תפוקתו כירושלם תגיע ל-40-45 מלף קוב ליממה. לכאורה, חשבה העיריה שהיא צריכה להקים את הקו המקביל. הממשלה סברה פעולה זו לחברת סקורות והעיריה העבירה לה 10 ק"מ צנורות שמהווים חצי אורך של קו זה לירושלים. טרם ברור מי יהיה האחראי לקו המקביל ומה יהיו היחסים בין עיריית ירושלים לחברת סקורות ולממשלה. משלה זו טרם מצאה את פתרונה אם כי העיריה כבר הכניסה כמספה להקמת הקו. הקו המקביל התחיל לפעול רק לפני ימים ספורים ע"י תחנות השאיבה הצפונית והוא יכול כיום לספק כ-4000 קוב ליממה. גם ענין זה נמצא בדיון הועדה בראשותו של מר שרייבוט. מטרת הפנים טיבה ועדה בראשותו של מר שרייבוט ממשרד הפנים, מר ארנון ב"כ

משרד הוצר, ב"כ העירייה וב"כ "מקורות". ועדה זו מסיימת את עבודתה ותגיש את הדו"ח בקרוב.

מפעל ראש העין: - איזור ראש העין מבורך במים.

עם הדיונים על הספקת המים כדחתה הצעת הכיריה לקטר מחדש את הספקת המים מראש העין לכפר אוריה ובמקום זה הוחלט על-ידי הועדה הממשלתית לבצע מפעל מיוחד שיחבר את כפר אוריה לבארות המים של חברת מקורות. מפעל ראש העין עצמו נסאר בידי העירייה אך הופעל לטובת מקורות ספקה מים ממנו לרמלה, ללוד ולסביבה.

בו בזמן שמקורות קבלה סכומים ניכרים (100 אלף ל"י) עבור 4 אלפים ממ'ע הראשונים ודורשת סכומים נוספים עבור זכויות המים, לא טלמה מקורות לעיריית ירוסלים אך פרטת עבור המים שקבלה מראש העין מלבד ההוצאות הטוטפות. העירייה תובעת תשלומים מתאימים ומקבילים לאותם התשלומים שהיא נאלצת לסלם למקורות בתור זכויות מים, אמורסי זציה ורביית, עבור המים בכפר אוריה.

חברת "מקורות": - כאמור מספקת חברת מקורות

את המים לעירייה בכפר אוריה. מהרגע הראשון שהסדר זה הוטל על העירייה לא פסקה העירייה מלטעון שמחיר המים ש היא מסלמת לחברת מקורות מופרז. העירייה נדרשה לשלם לחברת מקורות מחיר ממוצע של 54 עד 56 פר' לכל ממע'ק. לאחר דיונים ממושכים הוברר לעירייה כי מחיר זה כולל 6,2 פרוטות לכל ממע'ק בתור קרן ערבות וסובסידיה להוזלת מחיר המים לאזורי הספלה. תוספת זו למחיר המים בלבד מהווה במסך סכתיים וחצי האחרונות סך של 100 אלף ל"י בערך.

קיימים עוד סעיפים במחיר המים המקורות דורשת

מהעירייה וזו מערערת עליהם ואשר הועדה המיוחדת סמונתה על-ידי משרד הפנים דנה בהם, אך טרם סיימה דיוניה.

דרישת תשלום סובסידיה מאזרחי ירוסלים במצבם

הנוכחי כמוה כלקחת כבשת חרס. יותר מ-70 אלף מאזרחי ירוסלים הם עולים חדשים, שטרה נקלטו בחיים הכלכליים של הבירה. תולכי המעברות תלפיות ומקור-חיים ועוד, אך איננה מסלמים את מסיחה לעירייה וגם לא עבור המים שהעירייה מספקת להם במידה הדרושה.

תעריפי החשמל: - העירייה התריעה לא פעם שתעריפי

החשמל בירוסלים גבוהים מדי והיא דרשה כל הזמן הטואת התעריף בירוסלים לתעריף הארצי. העירייה מקבלת זרח תשלמי במידה טווה בערך מהחברה הירוסלמית ומהחברה הישראלית. בו בזמן שהמחיר לחברה הירוסלמית הגיע ל-31 פרוטה לקו'ס טלמה העירייה לחברה הישראלית רק 20 פר' לקו'ס. הפרט זה הסתכם במסך סכתיים האחרונות בסכום של יותר מ-100 אלף ל"י. לאחר מאמצים והתערבות הועדה הכלכלית של הכנסת הוכנעה הממסלה והטילה תעריפים אחידים בכל הארץ, דבר זה מורטה בקובץ רטומות ג' בתמוז תשי"ד מט' 455. לצערנו הגדול הכחה זו טלכאורה יכלה לעזור במידה רבה לעירייה, יצא סכרה בהפסדה. התעריף הארצי החדש הועלה מ-20 פר' ל-26 פר', דבר אשר יגרום לעיריית ירוסלים תשלום נוסף של כ-20 אלף ל"י לטנה ויסתכם בטנת התקציב הנוכחית ל-470 אלף ל"י בערך, אך ורק עבור החשמל.

שענת העירייה בסעיף זה היא, המחיר החשמל להספקת

מים גבוה מנכוא; לכן יש למצוא את הדרכים והאמצעים להוזיל תעריף זה במידה המקסימלית.

מערכת תלוקת המים בעיר: - חלק ניכר של הרשת

הנכה עוד לפני 30 שנה. זה יותר מ-10 שנים שלא חלו כל החלפות ברשת הצנורות בממדיה מתאימים. אין להתפלא לכן כי רשת זו איננה מתאימה יותר לצרכי העיר והיא גורמת לאיבוד במים עקב נזילות. נוסף למצב ברשת הצנורות סובלת העירייה מחוסר מונים ומחוסר חלקי חילוף לחיקון המונים הקיימים. גם לגבי המונים עברו יותר מ-10 שנים מאז חודס הציווד במידה הנדרשת. כתוצאה מהנ"ל נוצר הפרט בין המים שנכנסים לרשת הצנורות העירונית ובין כמויות המים הנרסמות על-ידי המונים הביתיים אשר לפינה מחוייבת מחלקת המיר להגיס את חטבונותיה לצרכניה. נוסף על כך מחוברות כ-1000 בתים לרשת הצנורות ומקבליה את המים בלי מונים הפחת, ההפרט בין הכמות המתקבלת ברוממה לבין כמות שהצרכניה מסלמים עבורה נאמד ל-38%.

מיום קום המדינה ועד היום לא מסקה העיריה לבקש הקצבה מיוחדת להולפת הצנורות, לרכישת מונים חדשים וחלקי חילוף למונים הקיימים, ועד היום היא טרה נענתה לדרישותיה הנתמכות ע"י כל המומחים שבדקו את המצב במחלקת המים. רק השנה התחלנו לקבל הקצבה עבור החלפת הצנורות. העיריה דורשת חצי מליון ל"י עבור החלפת הצנורות. בחנת 1953/54 הוקצבו לה בסך הכל 90 אלף ל"י. מזה היא קבלה עד היום (ספטמבר 1954) 15 אלף ל"י. לעיריה נחוצים 252 אלף ל"י עבור מונים וחלקי חילוף, וכחצי מליון ל"י להרחבת הרשת העירונית. אין לסכות כי העיר התרחבה במדה נכרת. נוספו לה שכונות חדשות בגבולותיה ובתוכה נבנו שכונות רבות (קרית יובל, מנחת, עין כרם, מרכז התעשייה, שכונת הדרום וכו'). כל דרישותיה של העיריה לקבלת הלואה לסתם בצוע עבודות אלו לא נסאו פרי עד כה. אין ספק כי כל זמן שהעיריה לא תקבל את הכספים הדרושים לבצוע העבודות ולרכישת הציוד שהזכרנו לעיל לא יבוא תיקון במצב הגרעונות של מחלקת המים ואין לדבר על הכראת מצבה הכספית.

אגירת מים לסעת חרות: - כיום בריכת האגירה

היחידה היא בריכת רוממה, שמכילה 20 אלף מטר קוב, כמות שמספיקה בקושי ליממה וחצי לצרכי העיר. מאז קום המדינה לא מסקה העיריה להתריע על החובה לבנות בריכת אגירה לסעת חירות. המאורעות האחרונים בירוסלים הוכיחו בעליל את הדחופות שיש בהקמת בריכות אגירה כאלו. בעיריה קיימות תכניות לבנות בריכה בבית וגן שתכיל 90 אלף ממע"ק. בריכה זו תעלה בערך 750-800 אלף ל"י. אין בכוח עיריית ירוסלים להקים את המפעל הזה שלדעתה הוא צורך בטחוני, אסטרטגי ממדרגה ראשונה, ומחובת הממשלה להקיימו על חשבונה.

הסכר במוצא-עין-כרם אינו יכול לפתור את בעיית

אגירת המים לסעת חרות בתוך ירוסלים, מטעמים הטובנים מאליהם. העיריה מבקשת שהבריכה בבית וגן תוקם על חשבון הממשלה באמצעותה של העיריה.

מחיר המים לירוסלים: - כיום מכלמים אזרחי

העיר 300 מרוטה לממ"ק, לעומת 50 מיל בזמן המנדט. יש לציין שכוח הקניה של ה-50 מיל באותה תקופה עלה בהרבה על כוח הקניה של 300 מ"ל של היום ומח גח שההוצאות עלו במדה מבהילה יחד עם שכר העבודה והמצרכים הראשונים. לכן אין מחיר זה יכול לכסות את כל ההוצאות הכרוכות בהבאת המים לירוסלים ולחלוקתם בעיר.

התקציב הכללי של הוצאות המחלקה לסנת 1954/55

מגיע ל-1,420,000 ל"י. מזה הולכות -1,063,000 ל"י (סחה כ-80% מכלל ההוצאות) לחבאת המים לסנת העיר. הוצאות אלו הלכו וגדלו עם ההתיקרות ואין בכוח ההכנסות להדביק הוצאות אלו. מאידך אין בכוח העיריה להשיל מחיר גבוה יותר מ-300 מ"ל עבור ממע"ק. כל נסיון כזה נתקל בהתנגדות חריפה ביותר בדעת הקהל.

תנאים אובייקטיביים אלה דורשים פתרון מיוחד.

אם כי הקטנת הסחה, הוזלת מחיר החשמל, הסדר עם מקורות, יתקנו במידה רבה את המצב, אין להניח האלה יכסו את כל הגרעונות שכיום מגיעים לקרוב ל-350 אלף ל"י לסנה.

עיריית ירוסלים סבורה לכן כי בהיות והעיר מוכנת

בסטר וכלכלתה לקויה, וחיה הנסגעת תמיד ראשונה בכל מאורע קטן כגדול, והיותה מוקפת אויבים, על הממשלה לתת לה הענקת מיוחדת קבועה, לכסוי הוצאות הכרוכות בהבאת המים לעיר, דבר הדרוש לביטוס כלכלתה ולהמטת התפתחותה כבירת ישראל.

חובסת מחלקת המים: - לאור הנ"ל אין להתמלא כי

גרעונותיה של מחלקת המים מיום המצעת תחנת הסאיבה לטרון ועד ליום 31.3.54 הצטברו ל-932,000 ל"י. את הפתרון לבעיית החובות המעיקה קטה על מצבה הכספית של מחלקת המים רואה המועצה בקבלת הלואה מיוחדת לזמן ארוך לסח קונסולידציה. הלואה כזו צריכה להיות בסכות של 600 עד 700 אלף ל"י לכל הפחות.

בסכות, הבעיות העיקריות התובעות פתרון דחוף,

העיריית ירוסלים זקוקה לעזרת הממשלה בכדי להסדירן, הן כדלקמן: -

1. לסחר את העירייה מהלואה להקמת מפעל החלוח והחזרת כל הכספים שהוצאו על-ידי העירייה בקטר להקמת מפעל זה.

2. מתן הלואה מתאימה ונוחה לזמן -

- א. החלפת הצנורות 500,000 ל"י (ע"ח מעולה זו נתקבלה הקצבה בסך 90 אלף ל"י, מהר במזמן 15 אלף ל"י).
- ב. רכיסת מוניה וחלקי חילוף 252,000 ל"י
- ג. הרחבת הרשת 510,000 ל"י

3. הלואה לזמן ארוך בהסכום של 600 עד 700 אלף ל"י לטוב קונסולידציה של חובות מחלקת המים.

4. הקצבת הכספים הדרושים מכספי הפתוח להקמת הבריכה בבית וגן.

5. מתן הענקה מיוחדת להוזלת מחיר המים בירושלים וזאת עד להנהגת מחיר מים אחיד לכל הארץ.

6. הסדר היחסים בין מקורות והעירייה בנוגע למחיר המים ובנוגע לקו המקביל.

7. איסור מוחלט להפסיק את החשמל ואת המים לרשויות מקומיות ועירויות כל עוד האלות הכתובות במחלוקת לא הובאו למוסדות ממלתיים להכרעה.

בקשר עם מפעל הסלוח ברצוני להוסיף: אילו היינו אזרח נמגע היינו יכולים לפנות ולקבל את הסכום מהארנונה בתור עיר שנפגעה וסבלה, אני חושב שיפה יהיה להחזיר את הכסף הזה - 216 אלף ל"י ולבטל את ההלואה הזו. הצנורות הם מוכחים ואנחנו באים בדבריהם עם מקורות.

פ. הפיר: אינני מבין מדוע לא מפרקים בינתיים את הצנור. הכירור יכול להתחיל תוך 12 שעות.

ד. הרי: אינני בא לדבר כאן כחבר עיריית ירושלים, ואני מדגיש זאת; אני מדבר כאן כחבר כנסת. כמזבן היט לי היתרון שאני יודע את העניין שעליו אני רוצה לדבר.

בהמשך לדברי במלואת הכנסת אני רוצה להביא לתשומת לבכם המלצה מס' 81 של ועדת חטין, בדף 137 של חדו"ח: "אנו ממליצים להעביר את מפעלי המים הנדונים על מקורותיהם לרשות הממשלה ולהשאיר את חלוקת המים בלבד בידי העירייה". על זה מתנהל ויכוח מיום קום העירייה העברית ואני חמה סועדת חטין, לאחר הקירה ודרישה ובקורת של מומחים הגיעה למסקנה שלחמתי עליה: מפעלי המים עד לבריכת רוממה הם רכוש הממשלה; הם גר היו רכוש הממשלה המנדטורית והתנהלו על ידי באמצעות מחלקת עבודות ציבוריות. הממשלה המנדטורית מכרה מים לעירייה בבריכת רוממה ומחלקת המים דאגה לחלוקתם ברחת.

מתאור החליטה עיריית ירושלים - וזו אשמת העירייה - להסוך ל"גביר", וקבלת החלטה זו במליבות הנוכחיות פירוטה, להכניס את עצמן לבוץ. אני סוען להגשמת המלצה ועדת חטין, וזאת ממלחה טעמיה: -

- (א) מפעל המים עד ירושלים הוקם על-ידי ממשלת המנדט והוא רכוש הממשלה. אינני רוצה להיות בעל לרכוש שאיננו של העיר.
- (ב) אנחנו מפסידים 40% של המים הנכנסים לבריכת רוממה. מ-5 מיליון קוב שאנחנו מקבלים ממקורות ברוממה, אנחנו מחלקים לצרכנים, לפני החטבון רק 3 מע' קוב - 2 מיליון ממע' קוב הולכים לאיבוד. אנני מאשים את הממשלה: איך יכולתם להחליט עליה כך, המתנהל מפעל מסקי בצורה כזו? איך אתם יכולים לשבת בסקט כשמפעל מסקי מתנהל על יסוד של 40% הפסד? אינני מבקר את העירייה; יותר ממה שהיא עשתה היא לא יכלה לעשות. לו הממשלה היתה בודקת את העניין על מנת לטאט באחריות ולא על מנת לטא את עצום, כי אז או שהיתה מפסיקה את הבזבוז טבא כתוצאה ממתסור בצנורות; היא היתה דואגת לצנורות או לטעוניה והיתה מפסיקה את הויכוח הדמגוגי על כך שאפשר להפסיד שנה שנה 600 אלף ל"י ואם אפשר לקחת צנורות טובים וחלקי חילוף טובים מכספי השילומים. כך החליטו: אם הממשלה מוכנה לתת מכספי השילומים את השכונות - לא לקחת. אני סוען, ואזיפה גם למנהל מפעל המים שאני מוכן בשידור עניני מפעל המים למכור בירושלים מים בין 180 ל-220 פרוטה, בלי הפסד. כמובן, את הצנורות נוזלים ואיננו מוחלפים,

אם על טענות מתנהל ויכוח סנתזיה ואין לוקחים - מה התוצאה? - 2-2 מיליון
מע"ק מים הולכים לאיבוד. אם הייתי מקבל אותה, הייתי מקבל 600 אלף ל"י,
על בסיס של 300 פרוטה. כתבתי על כך ב"ג' רוזלה פוהט" ובדבר ואני אומר גם
עכשיו: אנשי ירוסלים אינם ענייני עומדיה בפתח; בבדיקה ובסידור אנחנו
יכולים לקבל מהם במהיר לא יקר.

את מפעל הטלוח הממשלה צריכה לקחת לעצמה ולמחוק
מהחוב של העירייה את 300 אלף הלירות. או, יחליטו למכור את 20 ק"מ הצנורות
ואפשר עוד להרויח בזה. אבל הצנורות מוכחים סנתזיה באדמה---

א. אליטר:

מר ליובוביץ מודיע שהצבא אוהר את פירוקם ולא
נתן רשות עד היום.

ג. טרי:

כל טענותי הן כלפי הממשלה ומנהל המחוז, שהיה
צריך לבוא ולשאול מדוע מונח קו הטלוח. לפני
סנתזיה כבר טענתי שיש למכור את הקו, כשצנורות היו יקרות מפז, כולם עומדים
בפני הבעיה הזו: העירייה לא מסלמת לאפ"ק את ההלואה שהאוצר ערב לה, והיו
מקרים שפגרונו ובאותו זמן מונח רכוש גדול כזה כאבן שאין לה הופכי. קודם
כל אני בדעה שצריך לקיים את המלצה ועדת חסין ואז מפעל הטלוח, כמו מפעל
הקו המקביל, מפעל אילון ומפעל היקרון - הכל חוזר לממשלה. זה עסקה והיא
תתן לנו מים במבואות ירוסלים בבריכת רוממה, ואנחנו נקטין את מנגנון מחלקת
המים, נביעל ונרכז את כל היכולת של האנשים המוכשרים שיש לנו בעיר במחלקת
המים, על סיפור אספקת המים וחלוקתם בתוך העיר.

אם תעמדו על כך שהממשלה תגשים את המלצה 81 של
ועדת חסין, אני כחבר כנסת טוען שצריך להיעל לעירייה להחליף את כל הצנורות
הנוזלים, ולא במשך סנתזיה-טלט - במשך שלשה חודשים, כי כל יום שנוזלים מים
כמו עכשיו, זה הפסד. כל הנחפיה, כל החובות של העירייה וההלואות של העירייה,
הקטוריה באספקת המים עד לסער ירוסלים - תקבל אותם הממשלה, יחד עם הטוב והרע.
אם הממשלה תבוא להסכם עם מקורות שהחברה היא שפך המים, זו בעייה נפרדת.
ואז אותי, כאזרח ירוסלים, מעניינים שלשה דברים: א) שחרורנו מהחובות
תמורת המפעל; ב) צנורות להחלפת הרשת הרקובה; ג) טענותי. את נתרכז
במפעל המים בתוך העיר, וטולם גם המחיר המלא; לא יגנבו יותר מים, לא יקחו
מים מצד אחד של השעות - דברים שבמה ק גדול כזה עם 26 אלף צרכנים, הם
דבר טבעי. אבל אם מחלקת המים תמיד תקועה בצרות, מתי היא יכולה להתפנות
לענין הקטן - לכרז ולצרכן?

אני חוזר על מה שאמרתי בכנסת ובעירייה: אספקת
מים לישובי הפרוזדור - כן ירבו - זה לא ענינה של ירוסלים; זה ענינה של
הממשלה. לעיריית ירוסלים, לאזרחי ירוסלים יש ענין גם במה שמתרחש בקו
המים, כי אם לא תהיה שם אדמיניסטרציה וכו', אנחנו עלולים לעמוד בלי מים
על כן צריכה לקום, לדעתי, רשות מים שבה יטופו ב"כ הממשלה והגורמים
הנוגעים בדבר. מטקי וישובי הפרוזדור, עיריית ירוסלים ומקורות. רשות מים
זו תהיה הרשות המנהלת את עניני המים מהמקורות עד לסער העיר. הממשלה תקבע
מחיריה וברשות הזאת נטג גם אנחנו, תושבי ירוסלים.

קראתי את הדו"ח של ועדת חסין בטטח המקי.
ראיתי את המלצות הועדה זהות עם ההצעות שאני מביא בפניכם. הגשמתן טעה אחת
קודם פירושה הצלה לעיר, רווח וחסכון למדינה.

הו"ר נ. חת:

אנחנו חייבים לטמוע תשובה מר ספיר, ואולי גם
תשובה מר אברזי. הבעיות שח"כ אליטר נגע בהן
בתזכיר שלו הן מאד מסובכות ורובן ככולן כספיות. אני רוצה שנחשוב על אפשרות
הדיונים בוועדה לאור הפגרה העומדת לפנינו. או סועדה זו תהיה ועדה סליטית
וכדון בענין אחרי הפגרה; או שאתם רוצים לציין כמה דברים שאפשר לסכם
בישיבת הועדה בטבוע הבא. אל תציעו הצעות שלא נוכל לסיים אותן.

א. אליטר:

אני מקבל את כל הצעותיו של ח"כ טרי.

פ. ספיר:

אני מציע שהועדה תזמין גם את ב"כ מקורות
לישיבה הבאה.

חובם: בישיבת הועדה שתתקיים הערב ב-19.00 ישמיעו הערותיהם
ב"כ האוצר וב"כ משרד הפניה. כן יוזמן ב"כ "מקורות".